

Zanimive vesti iz življenja naših rojakov po raznih ameriških naselbinah

V Milwaukee je umrl za poškodbami a avtni nesreči Geo. Dvoršek, star 52 let in rojen v Majšpergu na Stajerskem. Hoteč se ogniti drugemu avtomobilu, je zadel v brzjavni drog in dobil smrtno poškodbo. Ranjki je bil v Ameriki 30 let in je dolgo vodil gostilno. Zapuška ženo in dve hčeri.

V Milwaukee se je ustanovila unija gostilničarjev, ki se je pridružila CIO uniji. Med ustanovniki je pet slovenskih gostilničarjev.

V Forest City, Pa., je umrl Michael Polensek, star 60 let in rojen v Leskovicah nad Škofjo Loko. V Ameriki je živel 38 let, in zapuška dva sinova, nekje v državi Illinois pa sestro.

Prvo slovensko podporno dru-

Mladi WPA delavec priznal umor treh mladih deklic

Los Angeles, 5. julija. Albert Dyer, star 32 let, delavec pri WPA projektu, je priznal danes v uradu državnega pravdnika, da je posilil in zadavil troje mladih deklet v Centinela parku pretekli teden. Dyer je bil aretiran v malem mestu Inglewood, toda so ga pripeljali v Los Angeles, ker so se bali, da bi bil sicer linčan. Ostudnemu morilecu so priskrbeli sled s tem, ko ga je neki drugi delavec opazoval pretekli ponedeljek, ko je bil navzoč, ko so dobili v gozdu v neki duplini mrtva trupla umorjenih otrok. Dyer se je vedel nekako nervozno, končno je pa postal histeričen. Ko je bil Dyer zaslišan po državnem pravdniku, se je sprva obotavljal, toda pozneje je priznal, da je izvalil dekleta v gozd, kjer je vsako posebej zadavil s lastnimi rokami, nakar je obesil vrh okoli vratu otrok. Vsakega otroka je peljal kakih 100 jardov proč, tako da ostala dekleta niso bila priča zločina. Ko so bila trupla deklet mrtva, jih je kriminalno napadel.

Roparji odnesli \$5,000

Maynard Downing, knjigovodja znane gostilne Hermit Tavern na 968 E. 152nd St. je preteklo soboto šel na banko na E. 140th St. in St. Clair Ave., kjer je dvignil \$5,000, da izmenja čeke delavcem. Ko je prišel do vrat gostilne iz banke, sta ga čakala dva bandita, katerima je moral izročiti denar.

CIO zopet zgubila

Pod nadzorstvom vladnih uradnikov so se vršile volitve pri podjetju National Coffin Co. v Cincinnatiju. 160 glasov je bilo oddanih za kompanijsko unijo in samo 72 za CIO. To je že četrta tovarna v državi Ohio, kjer je ostala CIO v manjšini.

Iz Loraina

Poroča se nam, da so vile rojenice prinesle rojaku Mr. Stanley Russu v Lorainu čvrstega sinkota prvorojenca. Torej bo ribniški rod v družini še naprej živel. Oče je inspektor v "pajpovni." Prav iskrene čestitke!

Poštni urad

Podružnica poštne urada št. 31, ki se je dosedaj nahajala v lekarni Mr. Komina na Addison Rd. in St. Clair Ave., je bila premeščena v urad A. Kollandra, v S. N. Domu, kjer bodo rojaki zanaprej lahko postreženi v poštinih zadevah.

štvo v Ameriki, društvo sv. Jožefa v Calumetu, Mich., je te dni proslavilo 55-letnico svojega obstanka. Vsi ustanovni člani so že mrtvi. Zadnji soustanovitelj, John D. Grahek, je letos umrl.

V Chicagu je preminul rojak Raymond Potuček, rodom iz Ljubljane. Star je bil 57 let. V Ameriki je bival 28 let. Zapuška ženo in 8 pastorkov in dve sestri živeti v Ljubljani.

Na farmi J. Spolarja v Harriette, Mich., je umrl rojak John Korošec, ki zapuška dva sinova, Louisa in Maxa.

V Franklin, Kans., je izvršila samomor rojakinja Antonija Kodrič, stara 41 let in rojena v Flemingu, Kans. Bolehala je dolgo časa. Zapuška moža, mater in očima.

Strelna in neurje

Na dan 4. julija je divjal popoldne strašen vihar nad Clevelandom, spremlja z bliskom in gromom. Neurje je povzročilo zlasti silno škodo na jugo-vzhodni in zapadni strani mesta. Strelna je udarila v osem hiš, kleti so se prenapolnile z vodo, ceste so se spremenile v pravce reke. Vihar je trajal dobri dve uri. Ognjegaški oddelki v Clevelandu je dobil nad 7,000 klicev na pomoč. Ljudje so prosili, da pridejo ognjegasci pumpat vodo iz kleti. Mogočna drevesa je rušil vihar zlasti v Lakewoodu, dočim je mogočno deževje v bližini 91. ceste in Kinsman Rd. odneslo 20 čevljev dolžine železniške proge, tako da je bil na Wheeling & Lake Erie ves železniški promet ustavljen v nedeljo in ponedeljek. Zidovje Rhen Mfg. Co. tovarne na E. 93rd St. se je porušilo. Avtomobili so kar plaval po cestah. Kakih 50 oseb je bilo ranjenih.

Dober poročevalec

"Proletarce" prinaša v zadnji številki od nekega lokalnega poročevalca trditve, da ima "demokratska stranka v Clevelandu nešteto županskih kandidatov." Dotični dopisnik je slep in gluha za politične dogodke. Demokrati imajo enega samega uradnega kandidata, neodvisni demokratski kandidat je pa O'Donnell. Torej sta le dva. Če poročate, poročajte resnico. Resnica pa je, da jih je pri republikancih sedem, toda o teh molči "Proletarcev" dopisnik, ki je mogoče sam skriiven republikanec.

Štrajkar toži

Alex Telisak, štrajkar in piket pri Republic Steel Co. v Clevelandu, je vložil tožbo proti Republic Steel Co. Telisak je bil kot piket pred tovarno napaden od najetih kompanijskih stražnikov in močno ranjen.

Vest iz domovine

Mrs. Katarina Kushlan, 816 Alhambra Rd., je prejela iz vasi Ustje pri Vipavi na Notranjskem žalostno novico, da ji je preminula sestra Terezija Terčič. Tu zapuška sestro Katarino, v stari domovini pa tri hčere, tri brate in tri sestre.

Iz tržnice

Zadnje dneve se je podražila cena moki za 30c pri sodu. Tudi cena jajcem je narasla.

3000 vojakov v Clevelandu. Republic Steel danes odpira

Tekom ponedeljka je dospelo v Cleveland 1,500 vojakov narodne garde. Nadaljni oddelki prihajajo. Sem so prišli posamezni oddelki 147. in 166. pešpolka, ter štiri baterije od 134. in 135. topniškega polka.

Danes ob 5. zjutraj so vojniki zasedli okoliš tovarne Republic Steel Co. katere namerava kompanija s silo odpreti. Poveljnik vojaštva je brigadni general Henderson.

Obenem je župan Burton izbral 400 policistov za štrajkovno službo. Poleg teh bo vršilo službo še 75 deputy šerifov.

Serif Cuyahoga okraja Martin L. O'Donnell, je včeraj proglasil, da obstoji v Clevelandu "izredno stanje" radi štrajka. To izredno stanje obstoji v tem, ker namerava Republic Co., kjer se vrši štrajk, odpreti svoje tovarne v Clevelandu.

Obenem je governor Davey mobiliziral 3,000 vojakov narodne garde, ki so dospeli včeraj v Cleveland, deloma dospejo še danes. Šerif je izdal stroge odredbe glede gibanja ljudi okoli tovarne, kjer se sedaj vršijo štrajki.

Med drugimi določbami pravi šerif sledeče: 1. Vsi delavci Republic Steel Co. ki se želijo vrniti na delo, morajo dobiti polno pomoč in zaščito. Nikogar se ne sme ustrahovati ali napadati.

2. Mirno piketiranje dovoljeno. Toda pri nobenem vходу v tovarno ne sme biti več kot 12

piketov, in vsi piketi se morajo registrirati pri šerifu.

3. Razoročiti se mora vse ljudi, razven policije in pomočnikov šerifa. To velja enako za kompanijske stražnike kot za pikete.

4. Delavci in simpatičarji iz drugih mest nikakor ne smejo v mesto. Kogar dohijo, bo kaznovan, zaprt, potem pa izgnan iz mesta. Nobena oseba se ne sme približati štirim tovarnam Republic Steel Co. za razdaljo 1,600 jardov od tovarne.

Noben zborovanje ali shodi se ne smejo vršiti v okraju na razdaljo 1,600 jardov od tovarne. Miličniki imajo pravico aretirati vsakogar, toda vsi aretirani morajo priti pred civilna sodišča.

Cleveland je včeraj dobil prvo preskušnjo, kaj pomeni "obsedeno stanje." Vojaštvo se je v ponedeljek na praznik "ameriške neodvisnosti" ves dan vozilo na trkih v mesto. Ljudje so radovedno gledali to prikazen.

Vojaštvo je deloma dospelo iz Youngstowna, kjer se je štrajkovni položaj precej pomiril, deloma iz Camp Perry, kjer je bilo pri vojaških vežbah.

Poleg vojaštva je najel šerif O'Donnell 150 izrednih deputetov, dočim je policija dobila povelje, da bo morala delati po 12 ur na dan. Obenem je župan Burton včeraj poklical v City Hall 110 kandidatov za policijske službe, katere je uvrstil za štrajkovno službo.

V ponedeljek je bilo veliko zborovanje glede "izrednega položaja," ki vlada v Clevelandu. Zho-

437 žrtev

New York, 5. julija. Dneva 4. in 5. julij sta zahtevala 437 žrtev po vsej Ameriki. Toda to pot niso bile pokalice in rakete, ki so morale, pač pa avtomobili. V avto nesrečah je bilo ubitih 247 oseb, 104 osebe so utonile, in 81 oseb je umrlo nasilne smrti iz drugih vzrokov.

Ford zanika krivdo in zahteva oprostitev

Detroit, 5. julija. Ford Motor Co. je na predvečer zaslišanja Henry Forda pred vladnim delavskim odborom v Washingtonu zahtevala, da se obtožbe proti Henry Fordu črtajo kot neutemeljene, češ, da je Ford krivdo nastopal proti delavcem in kršil določbe Wagnerjeve postave. Ob enem je Fordova kompanijska unija, ki šteje baje 50,000 uslužbencev Ford Motor Co. zahtevala od vladnega delavskega odbora, da se njej prisodi edina pravica zastopati delavce pri kompaniji. Kompanijska unija pravi, da CIO unija nima niti eno dvajsetinko članov med Fordovimi delavci.

Joe Louis v Lorainu

Znani prvak v rokoborbi Joe Louis je bil preteklo soboto kaznovan v Lorainu, Ohio, na \$15.20 globe, ker je prehitro vozil z avtomobilom.

Zaroka

Zaročila se je Miss Angela Stanger, vzgojena pri družini Steve Čuk, 866 E. 139th St. in Mr. Rudy Glinšek, 1257 E. 60th St. Naše iskrene čestitke!

Unija avtomobilskih delavcev je kaznovala lokalne unije radi nepostavnih štrajkov

Detroit, 4. julija. Unija The United Automobile Workers of America je disciplinirala včeraj tri svoje organizatorje, ker so odredili nepostavne "sedeče štrajke." Ti štrajki so se vršili v Flintu in v Lansingu, Mich.

Homer Martin, predsednik unije avtomobilskih delavcev, je odstranil tri organizatorje, ki so zgubili svoje urade pri uniji. Odstranitev teh organizatorjev se

smatra kot uvod k mirni poravnavi spornih točk med unijo avtnih delavcev in med General Motors korporacijo.

Homer Martin je včeraj obenem tudi ostro obsodil nastop takozvanih vigilantov v delavskih sporih. Izjavil je, da vigilanti vselej le ovirajo mirno poravnavo štrajka. Nihče ne more potlačiti pravice delavcev. Vsakdo jih mora priznati.

Lojalisti so pripravljeni na ofenzivo na vseh frontah. Generalni napad iz strahu pred nastopom Nemčije in Italije

Hendaye, Francija, 5. julija. Madridska vlada je odredila, da se začne s splošnim napadom na vseh frontah na postojanke nacionalistov.

Madridska vlada je prepričana, da bo v nekaj dnevih Nemčija in Italija aktivno posegla v špansko civilno vojno. Zato bi rada madridska vlada prej oslabila postojanke nacionalistov na raznih frontah.

12,000 asturskih premogarjev

Novi državljani

Pretekli petek se je za zvezni sodnji v Clevelandu vršilo zaslišanje za podelitev ameriškega državljanstva. Med drugimi so dobili tudi sledeči naši ljudje

ameriško državljanstvo: Barbara Vajdič, Joseph Kolar, Katie Plevan, Veronika Urbančič, Katarina Kastelan, Jacob Zakrajšek, Anton Kure, Agnes Dragolich, Ljubica Mihalinec, Helen Tibaš, Terezija Ule, Mary Ulrich, Mary Janesch, Mary Brajdich, Krsto Petrovič, Paula Vrh in Jenie Jagodnik, skupaj 17 novih državljanov. Zadnjič izkazanih 343, danes 17, skupaj 360 novih ameriških državljanov v letošnjem letu. Vsem skupaj prav iskrene čestitke!

Shock-Čoš umrl

V nedeljo je preminul Anthony Coš, poznan pod imenom "Shock", 1546 E. 43rd St. Star je bil šele 37 let. Ranjki je eden izmed osmih živčih bratov in sester, ki žalujejo za njim. Mati ga je prinesla iz domovine, ko je bil star eno leto. Ranjki je bil izučen godbenik na gitaro, na katero je igral po raznih gledališčih, dokler ni prišel pred 10. leti v avto nesreči v Tiffin, O., kjer je bil cestni jarek brez svetilke. Vržen je bil iz avtomobila in poškodovan tako, da je ohromel. Zadnjih 9 let je bil večinoma v postelji. Oče mu je umrl pred 16. leti. Dekliško ime matere je bilo Okoren in je doma od Litije. Poleg matere zapuščajo ranjki 4 brate: John, August, Philip in Joseph, in 4 sestre: Ana, Mary, poročena Koshel, Paulina, poročena Hric in Sophie, poročena Masterson. Truplo se nahaja v Grdinovi kapeli. Pogreb se vrši v sredo iz Grdinove kapele v cerkev Marije Brezmadežne 41. cesti in Superior. Priizdati družini naše globoko sožalje!

Nov grob

Sinoči ob 9. uri je umrl Nikolaj Peunik, star 55 let, stanujoč na 1284 E. 34th St. Ranjki je bil doma iz Slavonije. Zapuška ženo, tri sinove in dve hčeri. Pogreb se vrši pod vodstvom Grdinovega pogrebnega zavoda. Podrobnosti jutri.

Novo pohištvo

Messers John Sušnik in Jerry Bohinc, lastnika Norwood Appliance & Furniture Co. sta odšla v Chicago na razstavo pohištva, kjer bosta kupila novo moderno pohištvo. Vrneta se v nekaj dneh.

Praznovanje "četrtega"

Gerlando Butero je hotel ustreliti z revolverjem v proslavo 4. julija. Njegova žena se je temu protivila. Butano je vrgel revolver na naslonjač, kjer je žena sedela. Revolver se je sprožil in ubil Mrs. Butano.

Postelja zastoj

Katera družina želi dobro ohranjeno posteljo, jo dobi zastoj, če se zgleda na 15801 Grovewood Ave.

Zaroka

Te dni sta se zaročila Mr. Jos. Modic Jr., 935 E. 67th St. in Miss Agnes Germ, 5349 St. Clair Ave. Iskrene čestitke!

Več dela

Kljub raznim štrajkom, pravi Trgovska zbornica v Clevelandu, je bilo v juniju mesecu v Clevelandu za 7 odstotkov več dela kot leto prej.

Anglija hiti pošiljati vojaštvo v Palestino

Jerusalem, 5. julija. Novi spor med Arabi in židi v Palestini so povzročili, da je Anglija poslala ogromno oklopno Repulse in 70 zrakoplovov v Haifo. Te dni namreč pride v Palestino kraljeva angleška komisija, ki namerava razdeliti Palestino v tri dele. Prvi okraj bo za žide, drugi za Arabce, tretji bo pa nevtralen pod angleškim mandatom. Arabci grozijo s puntom, ko trdijo, da so židje dobili najbolj plodonosne pokrajine. 7,000 angleških vojakov se nahaja v Palestini. Arabci mobilizirajo vsepovsod in Anglija mora biti pripravljena na večje krvprelitje.

V Colorado

Preteklo soboto sta odpotovali Mrs. Mary Gornik in hči Marie na obisk k sestram Julija Prelesnik in Jennie Tanko. Videli se niso že 41 let. Lepe pozdrave vsem Clevelandčanom, zlasti članicam dr. Mar. Magd. Srečno pot in zdrav povratek.

Nesreča

Ko je šla v nedeljo popoldne Mrs. Mary Vidmar, 391 E. 152nd St. po stopnjicah navzdol je padla tako nesrečno, da si je zlomila nogo. Svetkova ambulanca jo je odpeljala v bolnico, kjer je dobila prvo pomoč, nakar se je vrnila domov. Prijateljce jo lahko obiščejo.

Doma iz bolnice

Mrs. Mary Bizjak, 829 E. 185th St. je bila s Svetkovo ambulanco zopet pripeljana domov.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razpisalcih: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 cents.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88

No. 156, Tues., July 6, 1937

BESEDA IZ NARODA

Srčni pozdravi pred odhodom na parnik

Pred odhodom na parnik Normandie, ki nas odpelje v drago domovino, in predno odinemo od ameriške celine, pozdravljamo vse naše možne oziroma žene, vse naše sorodnike, znanke in prijatelje in se poslavljamo tem potom še od onih, od katerih se nismo mogli osebno. Hvala vsem, ki so nas spremili na kolodvor.

Vožnja do New Yorka smo imeli prav prijetno, kako bo pa naprej, bomo pa še povedali. Pozdrav vsem skupaj!

John Benčič.
Anton Skufca.
Joseph Miklich.
Anton Boldin.
Frank Drašler.
Pauline Zupančič.
Jerca Razinger.
Frances Lupšina.

Pred vkrcanjem na parnik Normandie, pozdravljamo naše možne, otroke in vse znanke in prijatelje. Zahvaljujemo se vsem, ki so nas v tako obilnem številu spremili na postajo, vsem, ki so se prišli posloviti na dom. Prosimo oprostjenja vse one, od katerih se nismo mogli priti osebno posloviti. Zdravstvijte vsi skupaj in na svidenje.

Frances Kodrich.
Rozi Vene.
Ani Pinculič.

Mladinski zbori

Cleveland, O. — Skupni mladinski zbori priredili dne 19. septembra svoj veliki koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. To bo nekakšna velika proslava triletnice obstoja mladinskih zborov v Clevelandu. Tri leta so povprečno mala doba, a pri mladinskih zborih pomembna doba, zlasti za one, ki bolj globoko poznajo razvoj in težkoče za obstoj istih. Za one, ki bolj globoko poznajo razvoj in težkoče, sem rekel. Da, saj je po navadi pri vseh društvihi tako, da le eni vlečejo društveni voz. No, pa to še ni tako slabo, je pač tako, da kar zaupajo vodstvu, češ, "bodo že naredili tako, da bo prav!" A seji bi se le morali udeležiti.

Bolj obsojanja je vredno dejstvo, da se starši pri mladinskih zborih ne zanimajo dovolj za svoje otroke, gre na vajo ali ne gre. Velikokrat se sliši: "Sam ne gre, siliti ga pa nočem." Vsi vemo, da otroke je treba k vsaki stvari vzpodbujati. Najbolj žalostno je pa to: otrok želi peti in hoditi na vaje, a mu starši, ne vem iz kakšnega razloga, ne pustijo. Čudno! Otroci želijo peti slovensko in biti Slovenci, a mi sami ne maramo.

Veliko pišejo rojaki širom Amerike po zadnji konvenciji, ker so jih imeli priliko slišati te naše mladinske zборе. Eden se bolj pohvalno izraža od drugega. Kako smo lahko ponosni itd. Res smo lahko ponosni, saj to je edina naselbina v Ameriki in močede tudi edina med vsemi narodi, ki se ponaša s tolikim številom mladih pevcev.

Drugi vedo ceniti, a mi? Včasih premalo! Kadar nam zapojo, jih hvalimo, a drugi dan že pozabimo. Včasih se pa še celo čuje in to od takega, ki bi človek ne pričakoval: "Mladinski zbori nimajo nikakega pomena."

O pomenu mladinskih zborov je pisal že Mr. Šeme, zato meni ni potreba. Sicer pa vsi vemo, kolikega pomena da so, zlasti v tem času, ko nas je vedno manj, ko smo prišli sem kot zavedni Slovenci.

Pevovodja nam je na zadnji seji podal obširno poročilo glede nedostatkov in glede programa. Iz tega črpan in se mi zdi

potrebno sporočiti staršem. Kot predsednik mladinskih zborov sporočam po poročilu pevovodje, da bo program eden najlepših, najpopolnejših, kar smo jih še imeli. Čeprav slab še noben ni bil. Obsegal bo 24 pesmi, klasične, narodne iz vseh krajev. O tem bo še pevovodja poročal v časopisih. Pesmi so vse nove in še niso bile pete v Ameriki.

To bo eden najkrajših koncertov, je rekel pevovodja, a le, ako bodo mladi pevci zahajali redno na vaje. Torej nam ni treba drugega storiti, kot otroke redno in točno na vaje pošiljati, in uspeh nam je zagotovljen.

Pevovodja je poročal, da so dobrodošli vsi pevci, ki so že peli. Nove se pa do 19. septembra ne sprejema.

Starši, pošljite svoje otroke, ki so že peli, nazaj, da bodo ob triletnici zopet skup na odru S. N. Doma zapeli in nam dali pogum za nadaljni obstoj in procvit slovenske pesmi. Pozdrav!

John Terlep.
15819 Arcade Ave.

IZ DOMOVINE

—Smrtna nesreča mladega delavca. Mladi delavec Potisek Ivan je s stebra žerjavove proge na Jesenjakih te dni nenadoma padel. Priletel je z glavo tako nesrečno, da si je zdrobil lobanjo. Vse to se je zgodilo brez krika, kar da misliti, da je fantu postalo slabo. Bil je na mestu mrtev.

—Huda prometna nesreča z dvema smrtnima žrtvama. Pri Lepoglavi se je pripetila v soboto zvečer strašna nesreča. Iz Trakošćana so se vračali z izleta dijaki koprivniške gimnazije pod vodstvom profesorjev. Ko se je avtobus približal železniškemu prehodu, je šofer naenkrat opazil potniški vlak in mislil je, da bo še pravočasno prevozil železniško progo in zato je na vso moč pogel avtobus. Toda lokomotiva je zavozila v zadnji del avtobusa. Dijak Albert Krušnjak je hotel skočiti iz avtobusa, pa namesto na levo, je skočil na desno naravnost pred lokomotivo, ki ga je prežejala čez pol. Druga žrtev je bil maturant Milan Dolenc, ki je izdihnil na operacijski mizi. Poleg tega je bilo osem dijakov hudo ranjenih, 20 pa lahko.

—Obupno dejanje posestnikovega sina. Te dni si je 25 letni Gustav Gornik, edini sin posestnika Gornika v St. Juriju ob južni železnici pogel v domači hiši z lovsko puško kroglo naravnost v srce in na mestu izdihnil. Kaže, da je Gornika poglala v smrt nesrečna ljubezen.

PSI RAZTRGALI ŽENSKO

Na Dunaju se je zadnje čase pripetil dogodek, ki je nemalo razburil vse tamkajšnje prebivalstvo. Kakor po vseh mestih, je tudi tam mnogo ljubiteljev psov, ki te živali redijo največkrat le za zabavo. Neki Dunajčan je bil še prav poseben vnet za to stvar. Redil je v svojem dobro ograjenem vrtu celo vrsto psov najrazličnejših pasem. Ko je zadnje dni moral nekam odpotovati po opravkih, je oskrbovanje svojih psov poveril neki svoji znanki. Čim je ta odprla vrata, ki vodijo v zagrajeni vrt, kjer so bili zaprti psi, so se že pognale proti njej razjarjene pasje mrcine in jo začele mrcvariti. Ženska je obupno klicala na pomoč, toda zaman. Ko so prihiteli sosedni stanovalci, je bilo že prepozno. Žena je zaradi številnih ran, ki so jih ji zadali razjarjeni psi, kmalu na to izdihnila.

Ernest Jerman:

Moji doživljaji v Španiji

V Madridu nas ni sprejeli. Ko smo se vrnili, smo prišli do pokopališča, kjer so ravno pokopavali dva od trojice. Tretji je bil obsojen na dosmrtno ječo, ki pa je trajala samo tri dni, kajti na povelje "Rdeče pomoči" so tolpe ječo naskočile ter ujetnike pobile, kolikor jih ni s strehe ječe same postreljala rdeča milica. Nekaj so jih "rešili." Odpeljali so jih na letališče "Los Llanos," kjer so jih postrelili brez nadaljnega.

Zvečer pa se je ta drhal, ki je čez dan ropala in morila, sestajala v moji kavarni. Z lastnimi rokami sem jim moral streči in poslušati njihove cinične razgovore o umiranju njihovih žrtev. Kako rad bi bil planil na te zločince, ki so mi mesto denarja čestokrat ponujali tudi dragocenosti, ki so jih pobrali s trupel svojih žrtev. In "Viva Rusija!" se je razlegalo po mojih prostorih.

Od vseh grozodejstev, ki so jih zakrivila "ljudska sodišča" v Albaceti bom navedel še tri nove, pri katerih sem očividec in imam ter dajem jamstvo, da so verodostojna. O drugih bom molčal, ne zato ker je morda njihovo število z opisanimi izčrpano — saj je bilo v Albaceti pobitih 2,700 ljudi, katerih smrt je znana, ne vsehviš orožništvo Guardia Civil — ampak, ker hočem povedati samo to, kar sem sam videl in doživel v ožjem družabnem krogu, v katerem sem se gibal.

"Ljudsko sodišče" je obsodilo očeta, uglednega albacetskega meščana, na smrt. Opoldne je bil pomiloščen in bi moral biti popoldne izpuščen iz ječe, toda revolucionarni odbor je v prvih popoldanskih urah organiziral "napad ljudskih množic na ječo," kot se je vedno dogajalo, kadar je bilo že preveč jetnikov in jih niso mogli "odpraviti." Pri napadu so množice seveda vse ujetnike potolkle, kar jih strazniki s strehe niso postreljali s strojnimi. Tako je bil tudi "pomiloščen" moj znanec tisto popoldne pobit. Ostal mu je še 17 letni sin, ki se je med napadom na ječo nahajal v zaporu policijskega predstojništva ter je tako zaenkrat ušel smrti. Na vrsto pa je prišel nasledni dan. Prišel je pred "ljudsko sodišče." Obtožnica je navajala najhujši zločin, "da se je z orožjem v roki zoperstavljal milicnikom." Na takšno obtožbo je smrtna kazen neizbežna. To smo vsi vedeli. Tudi je vse mesto vedelo, da je obtožnica zlagana in da je fant popolnoma nedolžen. Revolucionarni odbor je odredil, da mora obtožena fanta zagovarjati njegov nekolič starejši brat — odvetnik. Rdeči so res iznajdljivi pri mučenju svojih žrtev. Kako naj nastopi odvetnik ki so mu včeraj ubili očeta in ki mu bodo čez par ur ubili tudi edinega brata. 15 pri je bilo povabljenih. V treh minutah je "državni tožilec" prečital obtožnico, v petih nadaljnjih minutah je vseh 15 pri z glavami pritrdilo, da je obtožnica resnična. Nato je dobil besedo brat, da brani brata. To je bil trenutek, ki ga nikdo ne bo pozabil. Klop, v kateri je sedel obtoženec in klop, kjer je stal branilec sta se dotikali. Brat-odvetnik se je pomaknil proti bratu-obtožencu, ga z obema rokama objel in ga tako objetejega držal, ko je govoril v njegovo obrambo svoj zadnji govor. V dvorani je vladalo grozno zdušje. Nikdo ni mogel ohraniti mirnih živcev pri tem ganljivem prizoru, če je starejši brat, roke okrog mlajšega, v do srca segajočih besedah prosil in rotil poroto,

naj mu pusti mladega brata živega. Toda porotniki so bili preveč pozverinjeni, preveč navajeni na smrtno obsodbe in na pretakanje krvi, da bi jih mogel ta prizor spremeniti. Le eden je glasno zajokal, sam eden, in dve priči sta zastokali, potrpti od groznega vtisa. Predsednik je prekinil obravnavo in "porota" je izrekla smrtno kazen. Mladi fant je pri pravdoreku ostal miren. S prsta je potegnil prstan, ga izročil bratu in dejal: Daj ga sestri naj ga nosi v spomin. To je bilo vse. Ves dan je meščanstvo hodilo na revolucionarni odbor in prosilo in rotilo, naj smrtno kazen spremene v dosmrtno ječo. Tega fanta je vse rado imelo. Revolucionarni odbor je poklical porotnike, naj glasujejo. Sedem volkov je zahtevalo kri, samo trije so se zrušili pod odgovornostjo in so navsezadnje le pogumno zahtevali svobodo. Drugo jutro ob običajni uri "streljanja," to je bilo ob pol sedmih, so mladeniča s sedmimi drugimi obsojenci pripeljali na pokopališče. Med njimi tudi lastnika hiše, kjer je bila moja kavarna. Zopet smo slišali krvno povelje, zopet pok pušk, pomešan z vzkličejo 8 nedolžnih žrtev s preki "Viva Espana!" in zopet je streljenimi glavami vzdolž odprtega groba. Kultura, ki jo komunistem seje po Španiji. Človeško krvjo je popisana in z od bolečin počeni srci postelana! Da ne pozabim. Med usmrčenimi sta bila tudi dva republikanska poslanca Almerije Edmundo in Antonio Alfaro.

Do sedaj sem opisal samo grozodejstva, pri katerih so bili udeleženi moški. V naslednjem naj sledi krvočno dejanje, ki ga ima na vesti "nežni" spol. V Albaceti je živelo lepo, 22-letno dekle Ramirez, ki so jo imenovali: La hija del Maestro Loco. Slovela je po svoji izredni lepoti in po svojem pridnem življenju. V njeno družino sem zahajal tudi jaz. Nekega dne pa prihrumi jata mlečnosobih milicnic, ki so bile v Albaceti organizirane v posebne batalijone. Lepo Ramirez aretirajo, češ, da so iz njenega okna streljali na milicnike, ki so nekoliko dni poprej odpeljali v zapor njenega očeta. Albacetske počestnice so lepo Ramirez sovražile, ker je bila tako lepa in je pošteno živela. Maščevati so se hotele nad njo. In sedaj so jo dobile v roke. Sedaj pride ona na vrsto da napravi strašni "sprohod" (paseito), s katerega ni več povratka. Milicnice so prihrumele v stanovanje ob 5. uri zjutraj in so lepo Ramirez naravnost izrgale iz rok matere in štirih mlajših sester ter jo potisnile v avto, ki je oddrvel iz ulice neznanokam.

Sestre so pridrvele k meni vse obupane in objokane, naj pomagam. Kako naj pomagam. Tekli smo na revolucionarni odbor, ki je napravil poizvedbo in družini popoldne sporočil, kaj se je zgodilo. Spodvajane furije so lepo deklo odpeljale za obzidje albacetske bolnišnice, jo tam do gola splete, postavile ob zid in jo od glave do nog naravnost preluknjale z revolverskimi strelji in potem še mrtvo razcefedrale. Vse mesto se je in tudi revolucionarni odbor sam se je zgrozil. A nič ni storil, da bi bil pobesnelo žensko poklical na odgovornost. Dva dni pozneje je stal tudi oče tako zverinsko umorjene Ramirez pred "ljudskim sodiščem." Sedaj je že vse izgubl.

Sine so mu ubili, hčerko so mu umorili. On sam je na tem, da umre. Kaj se bo bal. V svojem zagovoru je na glas pre-

klinjal krvooke, ki so mu družino uničili. Drugo jutro je bil ustreljen. Preostale sestre in mati so srečno zbežale, tako da jim ne preti nobena nevarnost več od tega, da sem objavil njihova imena. Mlada dekleta so pokazala, da v krvočnosti za moškimi "tovariši" vničemer ne zaostajajo. Cesar noben drugi nauk ni mogel doseči, to je dosegel komunistem. Iz dekleta je napravil zver.

Nad mojim stanovanjem je stanovala 72-letna ugledna Donna Gonzuela Flores. Tiha, mirna starka, ki je redko kam šla in je sprejemala redke goste. Dne 3. decembra 1936, je kar naenkrat izginila. Njena služkinja, ki je edina z njo prebivala je vsa preplašena begala po mestu in jo iskala. Poizvedovati smo pomagali tudi mi. Šele tretji dan se je revolucionarnemu odboru "posrečilo" najti starkino truplo v gozdiču, 35 km od Albacete oddaljenem. Imela je roke in noge odsekane, truplo pa ji je bilo očividno z zločinsko naslado razmesarjeno. Tudi ta starka je bila žrtev mladih milicnic, med katerimi je nastopila 40-letna "žena" kot viditeljica. Pomislite, da je bila član, reden član "usmrtničnega odseka" pri revolucionarnem odboru. Nastopala je samo tedaj, kakor je bilo treba odstraniti "boljše ljudi," med tem ko so bili "nižji stanovi" prepuščeni krvočnosti pozverinjenih bab in frkelj. V milici ima čin narednika vozi se okrog v elegantnem avtu firme "Hudson." To, kar je krojač Nijeo med moškimi, je Fernanda med rdečimi babami. Vzrok, zakaj so umorili starko, še danes ni pojasnjen. Pa vsaj v Albaceti ni treba vzrokov za pobijanje ljudi. Zdi se pa, da so se hoteli kot "dediči" polastiti starkinega premoženja, naloženega v banki.

Tudi v okolici Albacete so se dogajale grozovitosti. Umorjenih oseb nisem poznal, toda o dogodkih je govorilo vse mesto. Koncem novembra na primer je bilo v Hellinu polovljenih kar 32 moči, ki so jih nekega jutra polovili po vasi ter poslali v Albaceto, kjer so bili 8 dni nato v obravnavi, ki je trajala točno tričetrt ure obsojeni na smrt. Ker so svoji brzoglavno in telefonično v Madridu prosili za pomiloštev, so jih res pomiloštili 5, a ostalih 27 so jih ustrelili s strojnico.

(Dalje prihodnjič)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

Če verjamele al' pa na

Tiha idila v družinski sobi lepega poletnega večera. Na zofi sedita Ančica, domača hčerka in njen ženin Florijan.

V kuhinji je pa hišna velesila, ministerstvo za notranje zadeve, to je hišna mati, in ministerstvo za javno blagostanje, to je hišni oče.

Javno blagostanje prebira dnevne novice iz priljubljenega časopisa, notranje zadeve pa trebiro fižol za petek.

Končno oče široko zazeva, pogleda na uro in vložil predlog v zbornico:

"Stara, čas je, da gremo spat. Mislim, da bi bilo dobro, če bi se tudi Ančin ženin poslovil."

"Eh, pustil jih, naj še malo pokramljata," se glasi posredovalni predlog ministerstva notranjih zadev. "Spomni se, kaj sva delala midva, ko sva bila mlada."

"Gromska strela! Na to sem pa čisto pozabil!" se domisi oče in naglo stopi v parlor s pomenljivim ukazom: "Anca, ti spat, Florijan, ti pa domov!"

Kaj pravite?

Na 29. aprila 1869 je položil oddelek kitajskih delavcev 10 milj in 200 čevljev proge v enem samem dnevu za Central Pacific železnico v državi Utah. To je rekord, ki ga do danes še niso posekali, niti sedaj, ko delajo s stroji. Ti se pač niso dosti naslanjali na lopate, bi človek rekel.

Indijanci v Columbiji imajo postavbo, ki določa, da je kri v človeku last njegove matere in njenih sorodnikov. Če se torej kdo po neprevidnosti ureže, mora materi in njenim sorodnikom plačati odškodnino za potratno izgubo krvi. Torej je dobro, da so fantiči tam jako previdni s pipci.

Našo St. Clair avenijo imenujejo nekateri "Sv. Klare cesto." To je napačno. St. Clair avenija je dobila ime po ameriškem generalu Arthur Saint Clair (1734-1818). Bil je angleški častnik, a je podal resignacijo in stopil v ameriško armado, kjer se je boril v revolucionarni vojni. Pozneje je bil imenovan guvernerjem v Severovzhodnem teritoriju.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po namikem izvirniku K. Maya

"Črnilo je pregosto in pero pretopo. Skuhaj si bom sveže črnilo in poiškal novo pero. Čujem, da si tujec?"

"Da."

"Ali imaš tezkere za devet piastrov?"

Tezkere je običajni potni list. Popotnik ga mora predložiti vsakemu kjaži v vidiranje.

"Imam ga."

"Pokaži!"

Pogledal je in nagubal čelo. "Saj še nikoli ni bil vidiran! Zakaj ne?"

"Ker ga še nikomur nisem pokazal."

"Torej si navaden postopač! Tvoji zločini so vse večji!"

"Misliš? Rajši vprašaj, zakaj nisem tezkera nikjer predložil!"

"No—?"

"Ker imam še drug potni list. Tegale namreč."

Pokazal sem mu svoj bujurli, priporočilno pismo paše na podložne urade pašalika.

Mali dedec me je v zadregi gledal.

"No, ali ne boš počastil žiga in podpisa svojega predstojnika?"

Priklonil se je in spoštljivo vprašal:

"Zakaj pa nisi pisma že prej omenil?"

"Ker se ti je tako zelo mudilo, da nisem prišel do besede. S svojim poklonom se nisi preveč potrudil. Vstani, sežuj se, kajti pokazal ti bom še eden potni list."

"Allah—! Ali imaš tudi ferman—?"

"Da."

Ferman je najvišji potni list z lastnoročnim sultanovim podpisom, ki ga izda sultanova kabinetna pisarna le prav odlično priporočenim osebam. Kdor ga ima, potuje "v senci padišahovi." V njem je naročeno oblastim, da morajo lastniku fermana kar moč olajšati potovanje in poskrbeti za njegovo udobnost. Tudi cene določa za konje, za vprego, za vodnike in spremljevalce.

Ferman je zalegal. Prestrašen je vzkliknil kjaži:

"O ljudje, pozdravite dostojanstvo, žig in podpis vladarja vseh pravovernih muslimanov! Iz njegovih ust prihaja blagoslov in resnica in kar zapoveduje, se mora zgoditi na vseh koncih sveta!"

Vsi so vstali in priklanjali kar konca ni bilo.

Shranil sem potne liste in vprašal kjažo:

"Kaj poreče padišah, če mu pišem, da si me za morilca zmerjal?"

"Usmiljenje, hazreti—!"

No, iz zločinca in morilca sem napredoval v ekscelenco! Lahko sem bil zadovoljen.

Dostojanstveno sem odgovoril:

"Usmiljen bom, čeprav si se hudo pregrešil, ker si me imenoval zločinca, mene, ki sem prišel, da razkrijem zločin."

"Pojdi tja! k peči in seži za drva! Našel boš nekaj, kar ne spada v tole hišo!"

Nemudoma je ubogal in privlekel na dan staro oguljeno denarnico.

Armenec je prestrašen gledal, žena pa se je izmuznila iz sobe.

V denarnici sem našel žepni zapisnik, poln opomb v nemškem jeziku, zaljubljene spominke in osemdeset goldinarjev papirnatega avstrijskega denarja.

Armenec ni tajil. Bal se me je, za visokega gospoda me je imel. Priznal je, da je listnica last tujca, ki je pri njem prenočeval.

"Kam je rekel, da potuje?" sem vprašal.

"V Ismilan."

"Dobro! Vzel bom denarnico s seboj in mu jo vrnil. Ti pa boš za kazens sodniku in pričam postregel z vrčem svoje slivovke, ki je tako izvrstna. Če izvoliš rajši bastonado, ti pa tudi lahko postrežem."

Vdal se je. Kjaži je bil moje razsodbe tako vesel, da je v svojem navdušenju prevrgel črnilnik in me prijel za roko:

"Effendi hazretleri, tvoje usmiljenje je veliko, tvoja dobrotljivost je večja, tvoja modrost pa je največja! Kaznuješ ga s tem, da nas obdaruješ. Nikdar te ne bomo pozabili!"

V levjem brlogu

Ako hočeš na potovanju videti in doživeti res zanimive reči in dogodke, ne smeš potovati po široki, obljudeni cesti, ne smeš živeti po mestih in hotelih, podati se moraš na deželo, hoditi po vaseh, se oglasiti pri domačinih in prenočiti tam, kjer te tema zaloti. Pa se ti bodo doživljaji karsami ponujali.

Tako sem potoval po Balkanu tistikrat tudi jaz.

Namenjen sem bil iz Carigrada domov, pa sem zapustil pri Odrinu običajno pot čez Sofijo in Belgrad ter krenil v gore na zapad proti Strumici, Skoplju pa čez Šar planino in Albanijo v Skader in k morju. In mnogo mnogo sem doživel.

V Džnibašlju na primer sem bil celo za ženitnega posredovalca. Osrečil sem mladega, zaljubljenega urarja Alija in debelo Ikballo, hčerko peka in barvarja Bošaka. Kako se jima je v zakonu godilo, ne vem, prepustil sem ju njuni usodi, se umaknil celo gostiji, ki jo je priredil svojim gostom pek Bošak, in odjezdil v temno noč. Tovariše sem pustil pri Bošakovih, ker so se posebej Halefu le vse preveč cedile sline po sočni pečenki in po drugih izdelkih Bošakove kuhinje. Le kovač Šimen me je spremljal, dober, pošten človek. Spotoma sva srečala berača Sabana, ki sem se z njim seznanil v zelo neprijetnih okoliščinah. Ker mi je bilo njegovo nočno potovanje sumljivo, sva ga prijela in Šimen ga je odpeljal s seboj v Košikawak. Žal mu je ušel in že drugi dan sva se spet srečala. Mnogo sitnosti mi je povzročil.

Jezdil sem vso noč in krenil rano drugega jutra v han ob cesti, da dobim vsaj kavo za zajutrek. Doživel sem neprijeten, pa za Balkan zelo značilen dogodek s handžijo—gostilničarjem—armenskim kristjanom, ter odjezdil tešče in brez slovesa.

V Topuklju sem našel drug han. Turek je bil lastnik. Gostilniška soba je bila snažna, postrežba prijazna in kava dobra. In pri tisti dobri kavi sem počakal na tovariše.

Računal sem, da bodo pač vso noč na gostiji in se odpravili šele kje drugi dan. Proti noči sem jih pričakoval v Topuklju, pa že popoldne sem jih videl jezdit mimo. Brž sem plačal pohitel za njimi in jih kmalu došel. Seveda so vso noč veselili in v zoro odšli, spali pa niso nič. Pripovedoval sem jim svoje doživljaje v Armenecem hanu in Halefu je bilo zelo žal, da ni bil poleg. Rad, zelo rad bi dal Armencu pokusiti svoj bič, je pravil, in nagnal večje spoštovanje do svojega effendija tudi kjaži, ki me je mislil odgnati v zapor, ker sem streljal na Armenecovo puško.

Njihovi konji so bili utrujeni od dolge ježe, pa do Ismilana, sem upal, bodo že že vzdržali. In v Ismilanu smo mislili prenočiti in si dobro odpočiti.

(Dalje prihodnjic)

1937	JULIJ	1937
Sa	Mo	Te
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

JULIJ

11.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ priredi piknik na Stuski farmi.

11.—Piknik Slovenske zadruge na Močilnikarjevi farmi.

17. (sobota)—Piknik društva Napredne Slovenke št. 137 SNPJ na Pintarjevi farmi.

18.—Društvo Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ ima prvi piknik na Zornovi farmi na Bradley Rd.

18.—Črički imajo piknik v Maple Gardens.

18.—Društvo Ameriški Slovenci št. 21 SDZ, Lorain, Ohio, priredi piknik na farmi Antona Kosa v Lorainu.

25.—Baragov dan, ogromna prireditev v Puritas Springs parku.

25.—Društvo Washington št. 32 SZZ priredi piknik na Stuski farmi.

25.—Klub Slovenskih groceristov in mesarjev v Collin-

woodu priredi svoj letni piknik na Pintarjevi farmi.

25.—Društvo št. 403 H. B. Zajednice iz Newburga priredi piknik na cerkvenih prostorih v Maple Heights, O.

31.—Lake Shore Post, American Legion, priredi izlet na Pintarjeve farme.

AVGUST

1.—Piknik župnije Marije Vnebovzete na Močilnikarjevi farmi.

8.—Piknik združenih družtev tare sv. Vida na Pintarjevi farmi.

15.—Društvo Slovenski Napredni Farmer št. 44 SDZ priredi piknik v proslavo 10-letnice obstanka pri Antonu Debevcu v Madisonu, O.

15.—Slovenska šola S. N. Doma na St. Clair Ave. ima svoj piknik na Močilnikarjevi farmi.

29.—Podružnica št. 32 SZZ praznuje 8. obletnico.

ONEVNE VESTI

Francija in Anglija Španiji na pomoč?

Paris, 4. julija. Francija je danes jasno izjavila, da bo zaeno z angleško vlado začela zakladati madridsko vlado z orožjem, streljivom in zrakoplovi, ako Nemčija ne odstopi od svojega stališča glede nevtiralnosti napram Španiji. Francoske meje bi se nemudoma odprle španski centralni vladi za redno trgovino, dočim bi ostala francoska meja za generala Franca zaprta. Včeraj se je španski ministerski predsednik dalj časa posvetoval s francoskim poslanikom v Madridu. Približno enakega mnenja kot Francija je tudi Anglija.

Tožena kompanija

Cleveland. — Irving Green iz Minneapolisa, delničar Republic Steel Co., je vložil na clevelandski Common Pleas sodnijski tožbo proti Republic Steel Co. za \$6,000,000 odškodnine, katero svoto mora Republic Steel vrniti delničarjem kompanije. Obtožnica pravi, da je kompanija kupila cele arzenale orožja, strojnih pušk in revolverjev, da je s tem netila delavske spore. To orožje in posebno najeti policisti so naredili družbi škodo \$5,000,000, za katero svoto so osleparjeni delničarji kompanije. Nadaljni milijon dolarjev so eksekutivni uradniki kompanije potrošili na nepostaven način. Obtožnica nadalje pravi, da je kompanija nalašč izzvala štrajk v namenu, da bi se cene delnicam znižale, nakar bi jih eksekutivni uradniki lahko kupili po znižanih cenah in tako zopet osleparili delničarje.

40,000 ljudi zgubilo vladna WPA javna dela

Cleveland. — Od aprila meseca pa do 1. julija je v Clevelandu in v okolici zgubilo 12,000 samskih in poročenih moških javna vladna dela pri WPA. Ti predstavljajo skupno 40,000 ljudi, mož, žensk in otrok. Izmed 12,000 jih je bilo odslovljenih 5,000 od WPA del, 7,000 pa od javnega reliefa. Kljub temu pa ima Cuyahoga okraj danes še vedno skrbeti za 21,500 družin, ki dobivajo direktni relief, dočim jih je pri WPA javnih delih še vedno nad 22,000 zaposlenih, takda da se direktno ali indirektno od javne podpore in dela preživlja v Clevelandu in okolici neka 142,000 ljudi. Stevilo se je pa vseeno zelo zmanjšalo, ako pomislimo, da je bilo še 1. maja leta 1935 nič manj kot 250,000 oseb v Clevelandu in v okolici

odvisno od javnega reliefa. Večina na njih, ki so zgubili relief, je dobila delo pri raznih privatnih podjetjih.

Tudi v Indiani bodo dobili vojaške čete

Chicago, 5. julija. Governer države Indiane Townsend je dobil dvoje zahtev včeraj za vojaško pomoč, da se odprejo tovarne Youngstown Sheet & Tube Co. v Indiana Harbor. Prva zahteva je prišla od delavcev kompanijske unije, ki bi se radi vrnili na delo. Drugo zahteva so pa poslali protestantovski pastirji, ki so vodili tajno glasovanje med štrajkarji tozadevno. 86.7 odstotkov štrajkarjev se je izjavilo, da bi se takoj vrnili na delo, ako jim vlada da pomoč.

Mednarodna delavstvo je za A. F. of L.

Varšava, Poljska, 5. julija. Mednarodna federacija svetovnih delavskih unij je včeraj odglasovala, da sprejme v svoje vrste American Federation of Labor. Radi CIO unije pa se je med mednarodnimi delavskimi delegati vnela ostra debata. Končno je bila CIO unija zavrnjena rekoč, da ne reprezentira pravilno ameriško delavstvo.

Pred 30. leti

Dne 4. julija, 1897, je neki Howard Seymour kupil prvi avtomobil v Clevelandu. Odpravil se je na pot. Blizu Ravenna, Ohio, je avto začel goreti. Seymour je hitel k bližnjemu farmarju po vodo, da bi avto pogasil, toda ko se je vrnil, je avto že zgorel. Seymour je korakal 4 milje do železniške postaje in se z vlakom pripeljal domov.

Republic tovarne

Republic Steel Co., ki namerava danes s silo odpreti svoje delavnice, ima štiri tovarne v Clevelandu, ki štejejo v normalnih casih 8,000 uslužbencev. Predno se je štrajk začel 26. maja, je delalo v teh tovarnah 6,700 mož. Tovarne, ki so last Republic Steel Co. v Clevelandu, so: Corrigan-McKinney Co., na Clark Ave. Upson Works, blizu Lorain Central viadukta. Trueson Steel Steel Co. na 6100 Trueson Ave., blizu E. 55th St. in Broadway. Steel & Tubes Co. na E. 131st St. blizu Fisher Body Co.

Dva odstavljeni

Vodstvo CIO unije je odstavilo dva višja organizatorja, in sicer John Stevensona in Bob Burkeja, oba iz Youngstowna. Obsta bila obdolžena, da sta kršila določbe eksekutivnega odbora CIO unije.

Razprodaja in piknik Slovenske Zadruge

OD TORKA 6. DO SOBOTE 10. JULIJA

V NEDELJO 11. JULIJA

PIKNIK NA MOČILNIKARJEVI FARMI

OCCIDENT MOKA 24½ funtov	\$1.29	RINSO, velik in mal zavoj, oba	23c
ARISTOS MOKA 24½ funtov	\$1.19	ROMAN BEANS, 3 funte za	28c
RED STAR MOKA 24½ funtov	\$1.08	HEINZ BABY FOOD, vseh vrst, 3 za	25c
ČESPLJE, No. 40-50, 2 funta za	19c	HEINZ CATSUP, velika steklenica	19c
FRANKOVA CIKORJA, 3 za	25c	COCOA, 2 funta zavoj	19c
FIGOVA CIKORIJA, zavoj	15c	SPICES vseh vrst v zelenem Shakerju, 4 za	25c
ZADRUŽNA KAVA, 2 funta za	45c	JUNIOR SWEET PEAS, 2 kanti	25c
ZADRUŽNO MLEKO, 6 kant za	39c	TOMATO SAUCE, 4 za	25c
ZADRUŽNI GELATINE, 3 zavoji za	14c	KIRKMAN'S SOAP CHIPS in CLEANSER, vse za	19c
ZADRUŽNA SOL, 3 boxes	20c	KIRKMAN'S BORAX SOAP, 10 za	39c
ZADRUŽNI ROLLED OATS, 2 zavoja	17c	CAMAY SOAP, 3 komadi, in steklenica parfuma	20c
KIRKMAN'S GRANULATED SOAP, velik zavoj	19c	SANIFLUSH	19c
in mali zraven, vse skupaj	20c	GREEN JAPAN TEA, ½ funta zavojček	17c

POSEBNOSTI:

SUGAR, 25 funtov	\$1.29	
CLJE, Best Salad No. 77, galona	\$1.09	
HEAD RICE, NIRA, 4 funte	25c	

V NEDELJO 11. JULIJA ste vabljeni vsi na piknik SLOVENSKE ZADRUGE NA MOČILNIKARJEVI FARMI

DOMAČA ZABAVA, PLES, KOŠTRUNI, DARILA: ELECTRIC MIX-MASTER, ELECTRIC ROASTER, TEA SET, SILVERWARE SET ter 15 DRUGIH ali več NAGRAD najsrečnejšim posetnikom! Tekom celotedenske razprodaje sežite po listkih v trgovinah, na pikniku pa pri nakupu pivskih listkov. Za vožnjo naznanimo kasneje.

VABLJENI STE NAJVLJUDNEJE VSI: od blizu in od daleč, od St. Clairja do Euclida, od Newburga do onih, ki živijo na zapadni strani.

POSTREŽBA: Saj poznate naš ženski odsek; sandwichi po 5 centov, koštrunovina 10 centov.

Nagrade razstavljene v oknu GLAVNE TRGOVINE!!!

Slovenska Zadruga Zveza

667 E. 152d St. — GLENNVILLE 6316

16721 Waterloo Rd.
KENMORE 1248712-14 E. 200th St.
KENMORE 3562

DA, DOVAŽAMO TUDI NA DOM!

Dobiček od vode

Mestna vlada v Clevelandu je naredila tekem prvih pet mesecev \$78,000 čistega dobička v vodovodnem oddelku.

Zopet spor med delavskimi unijami

Philadelphia, 4. julija. American Federation of Labor je razglasila "delavski praznik" ali štrajk vseh voznikov trakov v Philadelphiji kot v protest, ker se CIO unija vmešava v A. F. of Labor unijo. Unijskih voznikov v Philadelphiji je 26,000. Lastniki sedmih angleških dnevnikov v Philadelphiji so včeraj naznanili, da so morali prenehati s tiskanjem listov, ker ne morejo slednjih razvažati. Vsi unijsk

vozniki so dobili povelje, da vrnejo truke v njih garaže, razven če razvažajo za bolnišnice in sirotišnice. Truki bodo razvažali tudi mleko in kruh ter plakate, katere deli unija po mestu.

MALI OGLASI

Naprodaj je hiša

ima 11 sob, za tri družine, na Bonna Ave. Jako ugodna prilika, ker se proda poceni. Istotam se proda tudi piano. Vprašajte na 15801 Grovewood Ave. (158)

Lepa prilika

Fina hiša naprodaj, v prijetni okolici, zidana, sončni porč, 7 sob, kopališče. Lastnik prodaja na poceni. Vprašajte na 1026 Dillewood Rd. (157)

Soba se odda

poštenemu fantu, enemu ali dveh. Vprašajte na 1332 E. 53rd St. (158)

V najem

se da hiša z 2 sobama. Vprašajte pri Mary Blazek, 1167 E. 74th St. (156)

V najem

se da hiša z 2 sobama. Vprašajte na 1167 E. 74th St. (156)

Euclid, Ohio, poceni!

Hiša na No. Vine St., v župniji sv. Kristine, skoro nova, 6 sob. Lot 50x150. Na novo barvana in dekorirana. Se lahko takoj selite. Takoj \$850, ostalo po \$35.00 na mesec. Vprašajte na 595 E. 185th St. KENMORE 1115. (Jul. 1. 3. 6. 8. 10. 13.)

Roža sveta

POVEST IZ DOBE TRETJE KRIŽARSKE VOJSKE

Angleški spisal: H. R. HAGGARD

Prevel: I. M.

"Marija — Marija Bouchet. Moj mož je trgovec z ribami, ali pravzaprav je bil, dokler ga ni vjel eden onih križarsko vojsko oznanjujočih duhovnikov ter ga vzel seboj pobijati nevrnike in rešiti svojo dušo, precej proti moji volji. Veste, pa sem mu obljubila, da ga pojdem iskat, če se ne povrne tekom petih let. No, in zdaj je od takrat pet let in jaz izpolnjujem svojo obljubo."

"Lepo je to od vas," ji reče Rozamunda in pristavi: "Koliko časa pa je že od tega, odkar smo zapustili Marzelj?"

Marija je šela na svoje debele prste in odgovorila:

"Pet — skoro šest tednov. Vam se je ves čas bledlo in govorili ste čudne stvari. V treh pristaniščih smo se že oglasili. Pozabila sem njihova imena; poslednje mesto je bilo na nekem otoku in imelo lepo luko. Čez kakih dvajset dni, če pojde vse dobro, pridemo do drugega otoka, ki mu pravijo Ciper. Pa vi ne smete govoriti toliko, spati morate. Saracen z imenom Hasan mi je to naročil, in on je izvrsten zdravnik."

In Rozamunda je počivala in vozeč se po Sredozemskem morju se je precej okrepila. Tri dni pozneje so ji že pomagali na krov, kjer je prvega ugledala Hasana, ki jo je prišel pozdravit z mnogobrojnimi jutrovrskimi pozdravi in z veseljem na svojem temnem, nagubanem obrazu.

"Hvala Alahu, da ste ozdraveli," je dejal. "Ker Salah-eddin bi zahteval vaše življenje iz mojih rok."

Ako bi se bilo to zgodilo, bi moral Azrael pripisovati krivdo, ne vam," je odgovorila Rozamunda in se nasmejala; zatem pa je postala naenkrat mrzla, kajti pred njo je stal sir Hugon Lozel, ki je tudi zahvaljeval nebo, da je okrevala. Hladno ga je poslušala. Kmalu nato je odšel, pa je bil kmalu zopet ob njeni strani. Vedno je sedel v njeni bližini, govoril s svojim hinavskim, mrzkim glasom; dobro je čutila hudobno njegovih pogledov. V njegovi družbi je bil njegov pajdaš, krivi romar Nikolaj, ki se je plazil okoli nje kakor kača in se ji laskal; a z njim ni izpregovorila nobene besede.

Te usiljivosti pa ni mogla več prenašati, in ko se ji je zdravje docela povrnilo, je poklicala Hasana k sebi v kabino.

"Povejte mi, princ," je rekla, "kdo zapoveduje na tej ladji?"

"Trije," je odgovoril in se ji priklonil. "Vitez sir Hugon Lozel, ki je kot več mornar kapitan in zapoveduje mornarjem; jaz, ki poveljujem vojakom, in vi, princezinja, ki vladate nam vsem!"

"Potem zapovedujem, da se tistemu lopovu z imenom Nikolaj ne dovoli, da bi se mi približal. Ni mi mogoče prenašati družbe morilca svojega očeta."

"Bojim se, da smo vsi tega kolikor toliko krivi; navzlic temu se bo vaše povelje izvršilo. Da vam povem resnico, tudi jaz sovražim tega vohuna."

"Velim tudi," je nadaljevala Rozamunda, "da me tudi sir Hugo Lozel ne nadleguje s svojim govorjenjem."

"To bo pa bolj težko urediti," reče Hasan, "ker je on kapitan, ki mu moram biti po ukazu svojega gospoda pokoren v vseh zadevah, ki se ti-

čejo ladje."

"Jaz nimam ničesar opraviti z ladjo," je odgovorila Rozamunda, "in čisto gotovo je, da si sme balbeška princezinja sama izbirati svojo družbo. Jaz želim večkrat videti vas in manjkrat sir Hugona Lozela."

"V čast mi je," odvrne Hasan, "storil bom vse, kar bom mogel."

Od tedaj se je nekaj dni po tem dogodku Lozel res redkokdaj približal Rozamundi, čeprav ji je vedno opazoval; kadarkoli pa se je približal, je našel Hasana ob njeni strani.

Vsled slabe vode pa je princ zbolel; bolezen ga je več dni zadržala v postelji in tedaj se je čutil Lozel bolj prostega. Rozamunda je bivala največ v svoji kabini, da se mu izogne, pa vročina poletnega solca na Sredozemskem morju jo je pregnala iz kabine na krov ladje, kjer je pod šotorom sedela s strežnico Marijo. Tu se ji približa Lozel ter jo povprašuje o raznih stvareh, ona pa mu ni dala odgovora. Ker je Marija razumela, kaj ji je pravil v francoščini, jo je začel ogovarjati v arabskem jeziku, ki ga je dobro govoril, ona pa se je delala, kakor da ga ne razume. Zato je poskusil z angleščino, kakor jo govore preprosti ljudje v Esekusu, in rekel:

"Gospica, vi me krivo sodite. Kakšna pa je moja krivda proti vam? Esecan sem iz dobrega rodu; sešel sem se z vami v Esekusu in od tukaj vas zelo cenim. Ali je to zločin pri človeku, ki ni ubog, ki ga je za njegova dejanja povzela nenavadna roka? Vaš oče mi je odrekel, vi ste mi odrekli, in razdražen po svojem razočaranju in njegovih besedah — nazval me je morskim tatom in razgrebal stare bajke, ki glede mene niso resnične — sem govoril, kot ne bi bil smel ter prišel, da hočem vas dobiti za ženo. Zato sem bil poklican na odgovor, in vaš bratranec, mladi Godvin, ki je bil tedaj še oproda, me je udaril v obraz. No, premagal in ranil me je, sreča mu je bila mila, jaz pa sem odrinil s svojo ladjo na Jutrovo, kajti moj posel je, da trgujem med Sirijo in Angleško."

"Ker je bil tačas mir med sultanom in kristjani, sem šel v Damask, da nakupim blaga. Za mojega ondotelega bivanja je poslal Saladin po mene ter me vprašal, ali je res, da sem doma iz onega dela Angleške, ki se mu pravi Esekus; vprašal me je dalje, ako poznam sir Andreja D'Arcyja in njegovo hčer. Oboje sem mu potrdil in nato mi je poveljeval čudno zgodbo o našem sorodstvu z njim. Dalje še bolj čudno zgodbo o nekih sanjah, ki jih je imel glede vas in da je vsled tega ukenil pripeljati vas na svoj dvor. Ponudil mi je, da najame za veliko vsoto mojo najboljšo ladjo, ako bi hotel odpluti z njo na Angleško po vas; vendar mi ni povedal, da se bo pri tem rabila sila, in jaz sem mu tudi izjavil, da nikoli ne dvignem svojih rok proti vašemu očetu, in tega tudi nisem storil."

"Saj ste se spominjali mečev Godvina in Wulfa," mu je zaničljivo segla v besedo Rozamunda, "in ste raje gledali, da so se jima vrlejši možje postavili nasproti."

"Gospica," odgovori Lozel in zarudi, "doslej mi nikdo ni očitil pomanjkanja poguma. Poslušajte, prosim. Nisem ravnal prav, ker sem se lotil zadeve; ali, go-

spica, ljubezen do vas je bila, ki me je tirala do tega, kajti misel na dolgo potovanje v vaši družbi je bila vaba zame, ki se ji nisem mogel ustavljati."

"Zlato nevrnikov je bila tista vaba, ki se ji niste mogli ustavljati — to je, kar hočete reči. Ne mučite me dalje, prosim vas. Dovolj imam že tega govorjenja."

"Gospica, osorni ste in krivo me sodite, kakor vam dokažem," in oprezno se je ozrl okoli sebe. "Tekom enega tedna od danes, ako pojde vse dobro, vržemo sidro v Limazolu na Cipru, da naložimo vode in živeža, preden odrinemo proti nekemu skrivnemu pristanu blizu Antiohije, odkoder vas popeljejo po suhem v Damask, ogibajoč se vseh frankovskih mest. Ciperski cesar Izak je moj prijatelj in Saladin nima nobene moči čezenj. Kakor hitro ste na njegovem dvoru, ste varni toliko časa, dokler se vam ne nudi prilika, vrniti se nazaj na Angleško. In moj načrt je, da ponoči pobegnete s te ladje, kar jaz lahko uredim."

"In kakšno je vaše stališče?" je vprašala, "za to vašo trgovino?"

"Moje plačilo, gospica, ste vi. V Cipru se poročiva. V Damasku vas čaka mnogo nevarnosti; v meni najdete varno zavetje in krščanskega soproga, ki vas ljubi in je voljan izgubiti svojo ladjo in, kar je še več, prelomiti

zvestobo Saladinu, kojega roka je dolga."

"Končajte," je rekla klavarno. "Prej se zaupam poštenemu Saracenu nego vam, sir Hugon Lozel. Da, raje si izvolim smrt kot svojo gospodarico nego vas, ki ste v svoje nizkotne namene skovali načrt, da je moral umreti moj oče, in da sem jaz sužnja na tej ladji. Nehajte, pravim, in nikoli več se ne predrnite govoriti napram meni o ljubezni." In vstala je in odšla mimo njega v svojo kabino.

Lozel pa je zrl za njo in zamrmral sam pri sebi: "Ne, lepa gospica, to je še le začetek; pa tudi tvojih pikrih besedi ne pozabim, poplačala jih boš trgovskemu vitezu s poljubi."

Rozamunda je poslala Hasanu sporočilo, da bi rada z njim govorila.

Prišel je, še vedno slaboten vsled bolezn. Povedala mu je, kaj se je zgodilo med Lozelom in njo ter zahtevala njegovega varstva proti temu človeku. Hasanu so se zaiskrile oči.

"Tanjak stoji," je rekel, "sam. Ali hočete iti tja z menoj in govoriti z njim?" Pokimala je in on ji je podal svojo roko ter jo peljal na zadnji del ladje.

"Gospod kapitan," je začel nagovorivši Lozela, "princezinja mi je povedala čudno zgodbo, — da ste se drznili ponuditi ji svojo ljubezen, pri Alahu, njej, ne-

čaknji Salah-ed-dinovi!"

"Kaj pa za to, gospod Saracen?" odgovoril Lozel drzovito. "Mar krščanski vitez ni primeren drug za žensko kakega jutrovskega poglavarja? Ako bi ji bil ponudil manj nego zakon, potem bi lahko govorili."

"Ti!" je odgovoril Hasan ves razburjen, "ti grbasti tat in odpadnik, ki prisegaš v Damasku pri Mohamedu, na Angleškem pa pri vašem preroku Jezusu — da, ne taji, slišal sem te, kakor sem slišal onega drugega lupeznika, tvojega služabnika Nikolaja. Ti primeren drug zanjo? Da ni bilo določeno, da moraš voditi ladjo in da mi moj gospod ne bi bil prepovedal pripraviti se s teboj, dokler tvoja naloga ni končana, bi ti odbil glavo in izrezal jezik iz grla, ki se je drznil govoriti take besede," in stisnil je svoj scimitar pri teh besedah.

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.
v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike:
POŠILJA denar v staro domovino točno, po dnevnih cenah;
OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHISTVOM
Pohistvo in vse potrebščine za dom.

6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

V letu 1775 je jezdil Paul Revere iz Charlestown do Lexingtona, ter klical svarilo, da prihajajo Angleži. Potem je prišla za ameriške kolonije svoboda, vsaj do gotove meje, svoboda od visokih in prevelikih obdavčenj. Danes se mora glasiti isto svarilo. Trošilci davkov hočejo več vašega trdo prisluženega denarja, da ga razmečejo za političarje in njih pripadnike. In vse to morate plačati vi! Varujte svoj dom, svojo trgovino, svoje dohodke, svojo plačo! Zbudite se! Rešite Ameriko! Borite se proti visokim davkom!

Prizor ruske ekspedicije na severnem tečaju, kjer učenjaki študirajo vremenske izpremembe. Na sliki vidite ladjo Russanov, ki izlaga živež in drugo za ekspedicijo na led blizu severnega tečaja, v okvirju je pa profesor Oto Schmidt, vodja ekspedicije.

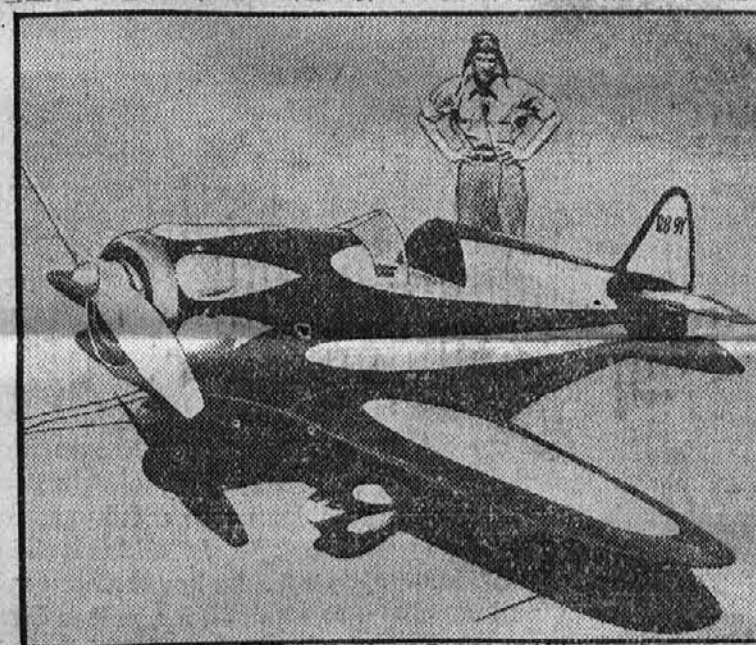
iz grla, ki se je drznil govoriti šlo do boja.

(Dalje prihodnjič)

Pridebivajte
člane za
S. D. Zvezo

Trije ruski zrakoplovci, ki so poleteli iz Rusije čez severni tečaj v Zed. države. Prvi enak polet v zgodovini. Razdalje je 5,000 milj od Moskve do Vancouver, Wash. Zgoraj na sliki je letalo, ki je napravilo ta zgodovinski polet, spodaj so pa ruski letalci: Beliakov, Šekalov in Bajdukov. V zraku so bili nekaj nad 63 ur.

To je najmanjše letalo na svetu in bo tekmovalo pri zrakoplovnih dirkah v Clevelandu letošnjo jesen. Letalo je dolgo samo 12 čevljev in čez peruti meri 14 čevljev. Tehta 404 funte in vzame lahko gorolna samo 12 galon. S tem lahko preleti razdaljo 525 milj.

"Avto je pridobil toliko na živahnosti, prihranil sem si stroške poprave z Sohio X-70!"

"Moj avto, star pet let, je postal razravan in začel sem, naravno, misliti na čiščenje saj in kar gre s tem. Predno sem šel v te stroške, sem sklenil videti, kako razliko da drugačen goroln. Poskusil sem X-70 in videl novo življenje, gladkejši obrat, več sile in pravo ekonomijo v posebnih miljah. Moja izkušnja z X-70 je bila gotovo hvaležna." (Pismo od lastnika Chevroleta, Cincinnati, O. Ime na razpolago)

X-70 svoboda pred nesnago obvarje pred stroški poprave!

Napravljen prav tu v Ohio po Standard Oil posebnem očiščevalnem procesu, pride X-70 k vam svež . . . poln živahnosti, ki vas varno potegne skozi stisko v gneči. Kupita ga poln tank danes—in opazili boste, kako vam X-70 tudi prihrani denar z dodatnimi miljami.

Postavite si grelni sistem in začnite plačevati v septembru

Vprašajte za Stefan Robash, naš zastopnik

715 East 103rd Street
Glenview 9218

WOLFF HEATING CO.

GRELNI INŽENIRJI
GORAK ZRAK, PARA, VROČA VODA, AIR CONDITIONING

Popravljamo deli za vseh vrst boilerje in furnace

DO 3 LETA ZA PLAČANJE

Postavite si grelni sistem in začnite plačevati v septembru

Vprašajte za Stefan Robash, naš zastopnik

715 East 103rd Street
Glenview 9218

Vabijo se tudi naročniki izven mesta

WOLFF HEATING CO.

GRELNI INŽENIRJI
GORAK ZRAK, PARA, VROČA VODA, AIR CONDITIONING

Popravljamo deli za vseh vrst boilerje in furnace

DO 3 LETA ZA PLAČANJE

Postavite si grelni sistem in začnite plačevati v septembru

Vprašajte za Stefan Robash, naš zastopnik

715 East 103rd Street
Glenview 9218

Vabijo se tudi naročniki izven mesta